

LATVIJAS FARMACEITU ĒTIKAS KODEKSS

*Izdots saskaņā ar Farmācijas likuma 38. panta otrās daļas 1.punktu
Pieņemts Latvijas Farmaceitu biedrības 11. kongresā 2013. gada 9. novembrī*

Latvijas farmaceitu ētikas kodekss ir visu Latvijas farmācijas nozarē strādājošo farmaceitu un farmaceita asistentu (turpmāk tekstā – farmaceita) darbības ētisko un tikumisko principu kopums, kas izstrādāts ar nolūku nodrošināt kvalitatīvu farmaceitisko aprūpi, ievērojot profesionālos standartus un vispārpieņemtās morāles normas. Farmaceits informē Latvijas Farmaceitu biedrību (LFB) par faktiem, kas kompromitē farmaceitisko aprūpi vai sabiedrības drošību.

1. Farmaceita ētiskas rīcības pamatprincipi:

1.1. farmaceita darbības pamatprincips ir cieņa pret katru cilvēku, tā tiesībām, neatkarīgi no viņu tautības, rases, ticības, vecuma, dzimuma, politiskiem uzskatiem un stāvokļa sabiedrībā. Kopā ar pārējo sabiedrību farmaceits ir atbildīgs par taisnīgu un efektīvu sabiedrības vispārējās veselības uzlabošanu, slimību profilaksi;

1.2. farmaceita pamatpienākums ir sargāt katra cilvēka veselību un dzīvību. Farmaceita profesionālā darbība nedrīkst būt vērsta pret cilvēka veselību vai kalpot prettiesiskiem mērķiem. Farmaceits ciena cilvēku uzticību un darbojas tikai viņu interesēs;

1.3. farmaceits savā darbībā ir profesionāli un akadēmiski izglītots veselības aprūpes speciālists, kas pastāvīgi papildina un pilnveido savas zināšanas un iemaņas, veic savas darbības pašvērtējumu;

1.4. farmaceits ir neatkarīgs un neitrāls savā rīcībā, profesionālajā darbībā un lēmumu pieņemšanā un pilnīgi brīvs no jebkādas ietekmes, kas var kaitēt viņa profesionālajam prestižam;

1.5. farmaceits nedrīkst strādāt savā profesijā apstākļos, kas varētu kompromitēt viņa sniegto pakalpojumu kvalitāti un viņa profesionalitāti;

1.6. farmaceits nedrīkst savas profesionālās zināšanas un iemaņas lietot prettiesiskai vai negodīgai rīcībai, kā arī jebkurai citai rīcībai, kuras rezultāti var radīt kaitējumu cilvēka veselībai vai dzīvībai;

1.7. farmaceutam jāatturas no tādas uzvedības vai rīcības, kas grauj profesijas prestižu vai rada šaubas par viņa godīgumu;

1.8. sertificēts farmaceits nedrīkst nodot savu sertifikātu lietošanā farmaceitiskās darbības uzņēmumam vai uzņēmuma, kurā viņš strādā, citai struktūrvienībai, kurā pats faktiski nestrādā;

2. Saskarsmē ar klientiem (pacientiem):

2.1. farmaceits nodrošina deontoloģijas principus sniedzot farmaceitisko aprūpi, visiem pacientiem, citiem sabiedrības locekļiem un veselības aprūpes speciālistiem izplatītā profesionālā informācija ir precīza, objektīva un nepārprotama; šo informāciju nedrīkst ietekmēt personīgas vai komerciālas intereses vai citi stimuli un pamudinājumi;

2.2. farmaceits nedrīkst būt ieinteresēts personīgā labuma gūšanā, t.sk., saņemot no zāļu ražotājiem un/vai lieltirgotavām, un aptiekas īpašniekiem nekādas dāvanas, materiālas priekšrocības, labumus vai atlīdzību par zāļu pārdošanu vai ieteikšanu klientiem;

2.3. sniedzot farmaceitisko aprūpi, farmaceitam jāizvēlas efektīvākās un pacientam piemērotākās zāles, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar ārstu. Farmaceita izvēli nedrīkst ietekmēt zāļu cena, kā arī nav pieļaujams pildīt aptiekas īpašnieka norādījumus par zāļu ieteikšanu vai pārdošanu, kas var būt pretrunā ētiskai un profesionālai farmaceitiskai darbībai;

2.4. farmaceitam pret katru cilvēku jāizturas ar cieņu, jāprot veidot dialogu un stiprināt kontaktu ar klientu, izvairīties no konflikta situāciju veidošanās, ar ārējo tēlu jāpārliecina par savu kompetenci un profesionālajām zināšanām;

2.5. farmaceitam jārespektē un jāaizsargā informācijas konfidencialitāte, kas iegūta profesionālo pakalpojumu sniegšanas laikā un jānodrošina, ka informācija par individu netiek atklāta citiem bez pacienta piekrišanas, izņemot normatīvos aktos noteiktus gadījumus;

2.6. farmaceitam nepieciešamības gadījumā jāsniedz klientam pirmo medicīnisko palīdzību;

2.7. farmaceits pacienta klātbūtnē nedrīkst apšaubīt ārsta izvēlēto ārstēšanas veidu; jebkuru neskaidrību vai kļūdu gadījumā farmaceits sazinās ar ārstu konfidenciali.

3. Saskarsmē ar citiem farmaceitiem:

3.1. farmaceitam ar cieņu jāizturas pret saviem kolēģiem, novērtējot viņu zināšanas, pieredzi un prasmi strādāt ar klientiem; farmaceitam ir tiesības saņemt cieņpilnu attieksmi no citiem kolēģiem;

3.2. savstarpējai konkurencei jābūt godīgai, balstītai uz zināšanām, kvalitatīvāku un profesionālāku darbību;

3.3. farmaceitam nesavtīgi jānodod savas zināšanas mazāk pieredzējušiem kolēģiem, to skaitā farmācijas studentiem, tā nodrošinot profesijas pēctecību un progresu;

3.4. farmaceitu kolektīvā kritikai jābūt koleģiālai un saistītai ar profesionālo darbību, nevis darbinieka personīgām īpašībām;

4. Saskarsmē ar citiem veselības aprūpes speciālistiem farmaceits nedrīkst rīkoties ārpus savas kompetences robežām.

5. Noslēgums

5.1. Latvijas farmaceitu ētikas kodekss ir spēkā Latvijas Republikas teritorijā, un tas ir saistošs visiem farmācijas nozarē strādājošiem farmaceitiem un farmaceita asistentiem, LFB biedriem, Goda biedriem un atbalstītājiem;

5.2. Visus jautājumus, kas saistīti ar Latvijas farmaceitu ētikas kodeksa pārkāpumiem, izskata Farmaceitu ētikas komisija;

5.3. Par Latvijas farmaceitu ētikas kodeksa pārkāpumiem var piemērot šādas sankcijas: aizrādījumu, brīdinājumu, ierosināt farmaceita sertifikāta anulēšanu, ierosināt apturēt farmaceita reģistrāciju vai izslēgt no LFB;

5.4. Farmaceitu ētikas komisijas lēmums ir pārsūdzams LFB valdē 10 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža;

5.5. LFB valdes lēmums ir galīgs.